

Tax Incentives and Foreign Direct Investment

Ana Lobzhanidze

Master's Thesis is submitted to the Faculty of Ilia State University Business, Technology and Education Business School in fulfillment of the requirements for the degree of Master of Business Administration

Project supervisor: Associate Professor Aleksandre Ergeshidze

Ilia State University

Tbilisi, (2023)

Declaration

As the author of this research, I declare that this master's thesis was written by me for the MBA at Ilia State University Business School in fall semester 2022. All the literature and resources employed during the writing process have been properly referenced. I confirm that this paper only contains my work except where clearly stated otherwise in the text. It has not been previously submitted for the same degree/qualification.

Author: Ana Lobzhanidze

Signature: A. Lobzhanidze

Date: 18.01.2023

აბსტრაქტი

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები (FDI) ფართოდ განიხილება, როგორც ეკონომიკური განვითარების ძირითადი მამოძრავებელი ძალა. პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები კაპიტალის, ცოდნის შემოტანითა და გადასახადების გადახდით ხელს უწყობს ეკონომიკური ზრდის სტიმულირებას და სამუშაო ადგილების შექმნას მასპინძელ ქვეყანაში. საინვესტიციო გადაწყვეტილებების მიღებისას ინვესტორები ითვალისწინებენ მიმდინარე და სამომავლო ხარჯებსა და სარგებელს, რომელიც დაკავშირებულია კონკრეტულ მასპინძელ ქვეყანასთან. არსებობს რამდენიმე ფაქტორი, რამაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს ქვეყნის საინვესტიციო კლიმატზე, მათ შორის ბაზრის მასშტაბი, ბუნებრივი რესურსები, სამუშაო ძალის უნარები და შრომის ხარჯები. აღნიშნული ფაქტორებიდან ზოგიერთი შეიძლება ძნელად შეიცვალოს მოკლევადიან პერიოდში, ამიტომ მთავრობებს, რომლებსაც სურთ პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვა, შეუძლიათ შესთავაზონ საგადასახადო შეღავათები ინვესტიციების მოსაზიდად. ყველაზე ხშირად გამოყენებული საგადასახადო სტიმულია პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოსაზიდად არის შემცირებული საგადასახადო განაკვეთები, ინდუსტრიისთვის სპეციფიკური შეღავათიანი საგადასახადო რეჟიმი, თავისუფალი ინდუსტრიული ზონების შექმნა, საინვესტიციო შეღავათები, და ბიზნესისთვის ხელსაყრელი საგადასახადო გარემოს შექმნა.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები (FDI) მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ქვეყნების განვითარების პროცესში, განსაკუთრებით განვითარებად ქვეყნებში. საქართველომ გადადგა ნაბიჯი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვისთვის, კერძოდ, საგადასახადო შეღავათების შემოღება, როგორცაა ესტონური მოდელი და საერთაშორისო კომპანიის სტატუსის კონცეფცია, რაც საქართველოს მთავრობამ ფართოდ გამოიყენა პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოსაზიდად. თუმცა, არსებული ემპირიული მტკიცებულებების შედეგები პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვისას ამგვარი სტიმულირების ეფექტურობის შესახებ არათანმიმდევრულია. წინამდებარე

ნაშრომი ანალიზებს საგადასახადო წახალისების ეფექტურობას საქართველოში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვისას. კვლევის კითხვებია:

- არის თუ არა მნიშვნელოვანი საგადასახადო შეღავათები საქართველოში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვისას?

- რა გავლენას ახდენს საგადასახადო შეღავათები პირდაპირი უცხოური ინვესტიციებზე?

კვლევის მიზნისა და ამოცანების მისაღწევად შეგროვდა და გაანალიზდა პირველადი და მეორადი მონაცემები. პირველადი მონაცემები მოიცავდა სიღრმისეულ ინტერვიუს იმ კომპანიების დირექტორებთან, რომლებიც ფლობენ საერთაშორისო კომპანიის სტატუსს და აწარმოებენ ბიზნესს ქართულ ბაზარზე. ემპირიული კვლევები საგადასახადო შეღავათების გავლენის შესახებ პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შემოდინებაზე გარკვეულწილად განსხვავდება მათი მეთოდოლოგიური მიდგომით. მთავარი მეთოდოლოგიური საკითხი FDI-ს განხილვისას არის ის, თუ რა საზომი უნდა იქნას გამოყენებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების დამოკიდებულ ცვლადად. ეს შეიძლება იყოს, მაგალითად, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ნაკადი მთლიან დონეზე, რეალური ინვესტიცია ან კონკრეტულ ინდუსტრიაში. გასათვალისწინებელია პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ღონისძიებების სხვადასხვა სტატისტიკური მონაცემები, რათა დავრწმუნდეთ, რომ საინვესტიციო ღონისძიება სწორად არის ჩართული რეგრესიის მოდელში. არ არსებობს მკაფიო კონსენსუსი მასპინძელი ქვეყნის საგადასახადო კანონმდებლობის გათვალისწინების ყველაზე ზუსტი ხერხის შესახებ, როდესაც განსაზღვრავს რომელი საგადასახადო ღონისძიება გამოიყენოს. საგადასახადო ტვირთის გაზომვის საერთო გზაა ნორმატიული საგადასახადო განაკვეთის (STR), ეფექტური გადასახადის განაკვეთის (ETR) და ზღვრული ეფექტური საგადასახადო განაკვეთების (METR) ნახვა. ღონისძიების არჩევანი დიდწილად დამოკიდებულია საგადასახადო კანონმდებლობის სპეციფიკაზე და ხელმისაწვდომ მონაცემებზე. სხვა განმარტებითი ცვლადები, რომლებიც ჩვეულებრივ გამოიყენება რეგრესიის ანალიზში, მაგრამ არ არის

დაკავშირებული გადასახადებთან, მათ შორის ბაზრის ზომა, გეოგრაფიული მანძილი მშობლიურ და მასპინძელ ქვეყნებს შორის, შრომის ხარჯები და ინფლაცია, პოლიტიკური რისკი და პრივატიზაციის დონე.

კვლევამ აჩვენა, რომ საგადასახადო შეღავათები, უპირველეს ყოვლისა, მნიშვნელოვანია განვითარებულ ქვეყნებში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შემოდინების განსაზღვრისას, მაშინ როცა სხვა არასაგადასახადო ფაქტორები, რომლებიც განმსაზღვრელი საინვესტიციო კლიმატია, ჰომოგენური და ხელსაყრელია. განვითარებად და გარდამავალ ქვეყნებში, მიუხედავად იმისა, რომ შეიძლება არსებობდეს ხელსაყრელი საგადასახადო შეღავათები, სხვა ფაქტორები, როგორცაა ცუდი ინფრასტრუქტურა ან კვალიფიციური მუშახელის ნაკლებობა, შეიძლება გადაწონოს ამ სტიმულირების სარგებელს და გახადოს ინვესტიცია მასპინძელ ქვეყანაში ნაკლებად მიმზიდველი. 2017 წელს საქართველოში ესტონეთის საგადასახადო რეჟიმის შემოღება შეიძლება ჩაითვალოს პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების (FDI) მოზიდვის ერთ-ერთ საგადასახადო წახალისებად, განსაკუთრებით საქართველოში რეინვესტირებისა და ბიზნესის გაფართოების სტიმულირების შექმნის კუთხით.

ამ კვლევის პირველადი დასკვნა არის ის, რომ საგადასახადო შეღავათები ეფექტურია მხოლოდ პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების (FDI) მოსაზიდად, როდესაც კომბინირებულია სხვა ფაქტორებთან, რომლებიც მიმზიდველს ხდის საინვესტიციო დანიშნულებას. საინვესტიციო წახალისება, რომელიც დაფუძნებულია მხოლოდ საგადასახადო შეღავათებზე, შეიძლება არ იყოს ეფექტური გრძელვადიან პერსპექტივაში. ამიტომ აუცილებელია ფოკუსირება სხვა ფაქტორების გაუმჯობესებაზე, რომლებიც გავლენას ახდენენ საინვესტიციო კლიმატზე, როგორცაა პოლიტიკური და მაკროეკონომიკური სტაბილურობა, ინფრასტრუქტურის განვითარება და ა.შ.

საკვანძო სიტყვები: საგადასახადო შეღავათები, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები, ესტონური მოდელი, საერთაშორისო კომპანია, საქართველო.

ABSTRACT

Foreign direct investment is considered by many to be a key factor in economic development. By providing new capital and knowledge, as well as generating tax revenues, FDI can help to increase economic growth and create jobs in a host country. When making investment decisions, investors consider the current and future costs and benefits associated with a particular host country. There are several factors that can affect a country's investment climate, including market size, natural resources, labor force skills, and labor costs. All these factors must be considered in order to make an informed investment decision. Many factors influencing foreign direct investment (FDI) are difficult to change in the short term, so governments often offer tax incentives to attract investment. The most used tax incentives to attract FDI are reduced tax rates, industry-specific preferential tax treatment, tax holidays, free industrial zones, investment tax credits, investment allowances, and business-friendly tax administration.

FDI plays a significant role in the development process of countries, especially in developing countries. Georgia made a few attempts to attract FDI. Fiscal incentive was one among the attempts made to create an investment friendly environment. Tax incentives such as the Estonian Model and the concept of International Company status have been extensively used by the Georgian government to attract foreign direct investment. However, the results of the available empirical evidence on the effectiveness of such incentives in attracting FDI are inconsistent.

This paper analyzes the effectiveness of tax incentive in attracting foreign direct investment to Georgia. The research questions were as follows:

- Are tax incentives significant in attracting FDI in Georgia?
- What are the effects of the tax incentives on FDI composition?

For achieving the aim and the objectives of the research, primary and secondary data were collected and analyzed. Primary data included an in-depth interview with the Directors of

the companies, which hold International Company status and do business in the Georgian market.

The empirical studies that have been conducted to examine the sensitivity of FDI to tax rates can broadly be classified into two categories: time series models using aggregate FDI data, and panel data models using disaggregate FDI data. The studies on the effect of tax incentives on FDI inflows differ somewhat in their methodological approach. The primary methodological concern when discussing foreign direct investment is what metric of FDI should be used as the dependent variable. This might be, for example, FDI flow at an aggregate level, real investment, or in a particular industry. Different statistical treatments of FDI measures should be considered to ensure that the investment measure is correctly incorporated into the regression model. There is no clear consensus on the most precise way to consider the tax legislation of the host country when determining which tax measure to use. There are several ways to measure the tax burden, including the statutory tax rate (STR), effective tax rate (ETR), and marginal effective tax rates (METR). The choice of which measure to use depends on the specifics of the tax legislation and the data that is available. Other explanatory variables that are commonly used in regression analysis include market size, geographical distance between the home and host countries, labor costs and inflation, political risk, and privatization level.

This study found that tax incentives play a significant role in determining foreign direct investment inflows in developed countries. In contrast, other factors determining the investment climate, such as infrastructure or the availability of skilled labor, are more uniform and favorable in developing and transition countries. However, even in these countries, unfavorable conditions in other areas could outweigh the benefits of tax incentives and make investing in the host country less attractive. The introduction of the Estonian tax regime in Georgia in 2017 could be considered one of the tax incentives for attracting FDI, particularly in terms of creating incentives for reinvestment and business expansion in Georgia.

The findings of this study suggest that tax incentives are most effective in attracting foreign FDI when they are combined with other factors that make an investment destination more attractive. Investment incentives that only offer tax breaks may not be as effective in the long term. Therefore, it is important to focus on improving other factors that affect the investment climate, such as political and macroeconomic stability, infrastructure development, etc.

Keywords: Tax Incentives, Foreign Direct Investment, Estonian Model, International Company, Georgia.